

**PROGRAM DZIAŁAŃ
WSPIERAJACYCH SZKOŁĘ
W PEŁNIENIU PRZEZ NIĄ
FUNKCJI PROFILAKTYCZNEJ
W PRACY Z MŁODZIEŻĄ
I RODZICAMI**

UWAGA NA DOPALACZE

Opracowanie: mgr Ewa Zając
przy udziale pedagogów PPP w Rabce Zdroju oraz
pedagogów placówek oświatowych z terenu działania PPP
w Rabce Zdroju

SPIS TREŚCI

I. Wstęp

II. Charakterystyka programu

III. Zasięg i odbiorcy programu

IV. Cele programu

V. Przykłady tematów zajęć z dziećmi i młodzieżą/ szkoła podstawowa,
gimnazjum, liceum/ oraz spotkań specjalistów z rodzicami i
nauczycielami

VI. Organizacja zajęć

VII. Planowane efekty programu

VIII. Ewaluacja programu

IX. Materiały edukacyjne

I Wstęp

Obecnie dorastająca młodzież coraz bardziej zagrożona jest uzależnieniami oraz coraz gorzej radzi sobie w trudnych sytuacjach dnia codziennego. Ostatnio alarmujące wieści płynące z mediów dotyczą używania przez młodzież dopalaczy.

Dopalacze zbierają coraz większe żniwo. O czym dowiadujemy się niemal codziennie z mediów.

W związku z tym konieczne stało się opracowanie programu wspierającego działalność profilaktyczną szkoły, którego celem jest zapobieganie wszelkim przejawom patologii społecznych bezpośrednio lub pośrednio powiązanych z uzależnieniami.

Na postawę młodych ludzi wobec środków odurzających oraz decyzje o ich używaniu mają wpływ różne osoby. Nie ulega wątpliwości, iż jedną z kluczowych ról powinni spełniać w tej kwestii dorośli - rodzice i nauczyciele. W sytuacjach sięgania przez podopiecznych po środki odurzające próbują oni radzić sobie w rozmaity sposób. Jedni korzystają ze swej potocznej wiedzy na temat alkoholu i innych używek, inni kierują się intuicją. Często są bezradni, impulsywni i próbują zażegnać problem prostym zakazem. Metody te często są niedoskonałe i nieskuteczne. Jednak najgorszym rozwiązaniem, które mogą uczynić w tej kwestii opiekunowie jest **po prostu nie robienie niczego**.

Ważne jest zatem, by wspierać podopiecznych w zachowaniu pełnej abstynencji. Aby to uczynić musimy pamiętać, że istnieją dwie zasadnicze grupy czynników zachęcających nastolatka do zażywania substancji odurzających. Pierwsze z nich to czynniki środowiskowe, zewnętrzne, drugie to czynniki wewnętrzne np. osobiste pragnienia, pokusa picia. W okresie dorastania większe znaczenie odgrywają pierwsze z wymienionych czynników. Opiekun powinien stać się znaczącym czynnikiem zewnętrznym wpływającym na sposób zachowania wychowanka.

Stąd zaproszenie kierowane do wszystkich nauczycieli, pedagogów, wychowawców i profilaktyków do prowadzenia zajęć z młodymi ludźmi oraz z ich rodzicami nt. "dopalaczy". Substancji, które posiadają psychoaktywne właściwości zbliżone do działania narkotyków. Tylko wspólne działanie nas dorosłych, rozmowy z podopiecznymi przekazujące im rzetelną wiedzę na temat skutków ich działania stanowiąc mogą jeden z ważnych czynników zmniejszających motywację do sięgania po nie.

Tylko zaangażowanie wszystkich możliwych środowisk odpowiedzialnych za wychowanie dzieci i młodzieży pozwoli ochronić je przed tragicznymi konsekwencjami.

II Charakterystyka programu

Niniejszy program to program wielostronnej interwencji profilaktycznej podejmowanej przez szkoły przy udziale pracowników PPP oraz Policji i mający na celu ciągle uświadamianie młodym ludziom i ich rodziców, że moda na dopalacze jest zjawiskiem złym i dla ich zdrowia niezwykle szkodliwym.

Profilaktycy realizujący program powinni być równorzędnymi z podopiecznymi członkami realizacji programu, tzn. mają aktywnie uczestniczyć w dramach i innych formach warsztatowych.

Po zakończonych zajęciach uwzględnionych w programie wychowawcy pragnący zintensyfikować jego oddziaływanie powinni zawsze znaleźć czas na udzielenie wychowankom odpowiedzi na nurtujące ich pytania oraz edukować ich, zwłaszcza wtedy, gdy sami wykazują ciekawość w tym zakresie.

III Zasięg i odbiorcy programu

Zaplanowana skuteczna interwencja profilaktyczna ma charakter długofalowy i jest skierowana do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych z terenu działalności Poradni Psychologicznej w Rabce Zdroju, rodziców oraz nauczycieli. Szkolne działania profilaktyczne powinny przede wszystkim polegać na zapobieganiu problemom zanim one wystąpią, jednak nie powinniśmy zapominać, że szkolna profilaktyka może zetknąć się z sytuacją gdzie problem wystąpił już wcześniej. Powinniśmy nacisk kłaść nie tylko na profilaktykę pierwszorzędową, ale także na to, aby we właściwym czasie dostrzec i odpowiednio zareagować, gdy uczeń sięga po środki odurzające.

Duży nacisk kładziemy na wspólne rozwiązanie problemów wychowawczych z jakimi stykamy się w życiu codziennym stąd zrodził się pomysł włączenia się pedagogów i psychologów PPP w Rabce Zdroju do realizacji funkcji profilaktycznej szkoły i wspierania pedagogów szkolnych w pracy z uczniami oraz z ich rodzicami.

IV Cele programu

Cel główny:

**Przeciwdziałanie zjawisku uzależnień (narkomania, alkoholizm, nikotynizm, „dopalacze”) wśród dzieci i młodzieży.*

Cele szczegółowe:

- *Zapoznanie podopiecznych z tematyką uzależnień oraz z zagrożeniami z nich wynikającymi. Zwrócenie uwagi na nowe zagrożenia.
- *Wskazanie możliwości unikania powyższych zagrożeń i sposobów radzenia sobie z nimi.
- *Nabycie praktycznej umiejętności odmawiania i radzenia sobie z naciskiem wywieranym przez osoby spożywające alkohol, palące papierosy lub zażywające środki odurzające.
- *Promowanie i kształtowanie zdrowego stylu życia oraz postaw prozdrowotnych.
- *Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań, kształtowanie i utrwalanie wartości moralnych.
- *Wskazywanie wartościowych form spędzania czasu wolnego.
- *Kształcenie umiejętności asertywnych, prawidłowego komunikowania się i radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi.
- *Integrowanie społeczności grupowej, tworzenie bezpiecznej i ciepłej atmosfery w grupie, budowanie więzi z grupą.
 - Aktywizacja rodziców – pozyskanie ich jako koalicjantów szkoły w chronieniu dzieci i młodzieży przed szkodami wynikającymi z używania środków psychoaktywnych.

V Przykłady tematów zajęć z dziećmi i młodzieżą/ szkoła podstawowa, gimnazjum, liceum/ oraz spotkań specjalistów z rodzicami i nauczycielami

Szkoła podstawowa

Warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych (klasy 0-III)

Temat:

JAK ZACHOWAĆ SIĘ W TRUDNYCH I NIEBEZPIECZNYCH SYTUACJACH

Odbiorcą są najmłodszy - dzieci z klas 0-III. Poruszane kwestie dotyczyć mają m.in.: prowadzenia zdrowego trybu życia, odpowiedniego odżywiania, przestrzegania zasad kultury i higieny, niebezpieczeństwa grożącego w sieci czy zachowania się w trudnych sytuacjach. Dzieci biorą aktywny udział w spotkaniu, które zawiera w sobie elementy zabawy z nagrodami.

Tematyka warsztatów:

- Jak zachować się w niebezpiecznej sytuacji (np. obcy puka do drzwi, gdy zasłabnie rodzic, gdy w domu lub szkole wybuchnie pożar, co zrobić z porzuconą paczką, gdy komuś dzieje się krzywda, gdy w szkole pojawi się podejrzana obca osoba, itp.)?
- Jakich zasad powinniśmy przestrzegać w domu, w szkole, na ulicy lub na wycieczce?
- Zagrożenia związane ze spędzaniem nadmiaru czasu przed komputerem lub telewizorem.
- W jaki sposób powinniśmy dbać o swoje zdrowie (ubieranie się odpowiednie do pory roku, właściwe odżywianie, dbanie o własną higienę, aktywne spędzanie wolnego czasu, itp.)?
- Co zrobić gdy jesteśmy krzywdzeni?
- Do kogo zwracać się o pomoc w trudnych sytuacjach?

Warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych (klasy IV-VI)

Temat:

JAK ŻYĆ ZDROWO NIE ULEGAJĄC ZŁYM POKUSOM

Celem warsztatów jest propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci, opracowanie sposobów spędzania wolnego czasu nie ulegając pokusie sięgnięcia po papierosy czy alkohol.

W spotkaniach z dziećmi tej grupy wiekowej, duży nacisk kładziemy na problem zachowań agresywnych, również tych przejawianych w świecie wirtualnym. Uświadamiamy jakie konsekwencje może ponieść nawet bardzo młody człowiek, który nie przestrzega ogólnie przyjętych norm.

Tematyka warsztatów:

- Przedstawienie i omówienie takich pojęć jak: przemoc, agresja, cyberprzemoc, demoralizacja.
- Wskazanie przyczyn powstawania negatywnych zachowań (nieodpowiednia grupa rówieśnicza, papierosy i alkohol, telewizja, internet).
- Fast-foodowa moda, czyli problem z otyłością dzieci i młodzieży.
- Jak opanować swoją złość?
- Co zrobić by nie stać się ofiarą przemocy?
- Jak asertywnie odmówić gdy ktoś częstuje mnie papierosem lub alkoholem?
- Co robić by nie stać się ofiarą przemocy?
- Co zrobić gdy widzimy przemoc lub sami staniemy się ofiarą przemocy?
- Zagrożenia związane z piciem alkoholu i związane z tym zachowania agresywne?
- Jakie konsekwencje możemy ponieść, gdy przejawiamy nieodpowiednie zachowania (m.in.: palenie papierosów, picie alkoholu, wagarowanie, zachowania agresywne)?

Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne

Warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Temat:

CZY POTRAFIMY REAGOWAĆ NA PRZEMOC

Chcąc reagować na przemoc, nie stać beczynnymi udając że nic się nie dzieje, powinniśmy wiedzieć kilka podstawowych rzeczy na temat przemocy. Warsztaty, które prowadzimy, mają wyposażyć młodych ludzi w wiedzę na temat zachowań agresywnych i autoagresywnych; pozwalają poznać czynniki, które mają wpływ na powstawanie agresji. Uświadamiają młodzieży, jakie konsekwencje mogą ponieść w związku ze stosowaniem przemocy. Uczniowie biorą aktywny udział w warsztatach,

wspólnie z prowadzącymi opracowywane są sytuacje (scenki), w których stajemy się napastnikiem lub też ofiarą przemocy.

Tematyka warsztatów:

- Rozpoznanie i omówienie podstawowych pojęć związanych z zachowaniami agresywnymi.
- Omówienie źródeł powstawania przemocy (rodzina, szkoła, grupy rówieśnicze, środki masowego przekazu).
- Konsekwencje zachowań agresywnych (prawne, społeczne, zdrowotne).
- Przemoc w świecie wirtualnym (komputer, telefon komórkowy, kamera), kompromitujące filmy i zdjęcia.
- Przyczyny oraz skutki zachowań autoagresywnych, poruszenie takich problemów jak m.in.: nadmierne odchudzanie się w tym anoreksja, obżarstwo, obsesyjne skupianie się na swoim wyglądzie, bigoreksja, próby samobójcze.
- Alkohol i inne substancje psychoaktywne jako źródło zachowań agresywnych.
- Dostarczenie i nabywanie umiejętności opanowania agresji.
- W jaki sposób możemy stać się ofiarą przemocy?
- Co zrobić kiedy dotyka nas przemoc?
- Asertywna postawa w sytuacjach reagowania na przemoc.

Temat:

NARKOTYKI I DOPALACZE W SZKOLE, NA IMPREZIE I DYSKOTECE

Niejednokrotnie młodzi ludzie posiadają dość dużą wiedzę na temat narkotyków. Warsztaty dla uczniów nie mają charakteru informacyjnego o konkretnych narkotykach. W naszych spotkaniach poruszamy problem narkomanii oraz kwestie związane z innymi dostępnymi środkami psychoaktywnymi, tzw. substytutami narkotyków, których celem jest zastąpienie narkotyku, np. popularne od pewnego czasu dopalacze.

Tematyka warsztatów:

- Szkodliwy wpływ narkotyku na człowieka.
- Omówienie konsekwencji związanych z próbami innych dostępnych środków odurzających (m.in. dopalacze).
- Jak zachowuje się człowiek pod wpływem środka psychoaktywnego?
- Kiedy można się uzależnić?
- Jakie są objawy uzależnienia?
- Przyczyny sięgania młodzieży po środki odurzające.
- "Każdy musi kiedyś spróbować" i wiele innych mitów, którymi otoczone są narkotyki.
- Młodzieżowa moda narkotykowa, fikcyjny podział narkotyków na "miękkie" i "twarde".
- Konsekwencje prawne związane z produkcją, obrotem, handlem i używaniem środków odurzających.

Rodzice i opiekunowie

Seminarium warsztatowe dla rodziców i opiekunów

Temat:

CO ZROBIĆ GDY WIDZIMY WŚRÓD NASZYCH DZIECI ZACHOWANIA AGRESYWNE LUB AUTOAGRESYWNE? JAK POSTĘPOWAĆ GDY ZAUWAŻYMY ŻE NASZE DZIECKO JEST KRZYWDZONE? JAK REAGOWAĆ NA PRZEMOC W DOMU?

Na te i inne pytania spróbujemy znaleźć odpowiedź podczas warsztatów dla rodziców i opiekunów. Poszukując przyczyn zjawiska przemocy czy agresji wskazuje się często na czynniki wrodzone, czyli leżące w naszej naturze. Inne z kolei, mogą wynikać ze środowiska w jakim człowiek przebywa, w tym również domu rodzinnego. Bywa i tak, że czynniki wrodzone i nabyte "współpracują" ze sobą; często na niekorzyść młodego człowieka. W przypadku warsztatów dla rodziców duży nacisk kładziemy na wspólne rozwiązanie problemów wychowawczych z jakimi stykamy się w życiu codziennym. Staramy się przepracować sytuacje, w których nasze dziecko może stać się ofiarą lub sprawcą przemocy oraz podpowiadamy jak rozpoznać objawy takich zachowań.

Tematyka warsztatów:

- Na czym polegają zachowania krzywdzące – wyjaśnienie.
- Przyczyny powstawania przemocy (środki masowego przekazu, nieodpowiednia grupa rówieśnicza, naśladowanie negatywnych zachowań rodziców - mechanizm tzw. błędnego koła przemocy).
- Społeczne przyzwolenie stosowania kar cielesnych.
- Charakterystyka rodziny stosującej przemoc.
- Zachowania agresywne związane z nadużywaniem alkoholu.
- Po czym rozpoznać że dziecko może być ofiarą przemocy (m.in. fizycznej, psychicznej, seksualnej).
- Kompromitujące filmy i zdjęcia o podłożu erotycznym - przemoc o szczególnym charakterze.
- Na czym polegają zachowania autoagresywne i po czym je rozpoznać. Omówienie problemu związanego z zaburzeniami odżywiania (m.in. anoreksja)

i bulimia), postrzegania własnej sylwetki (m.in. nadmierne opalanie się, bigoreksja) lub innych szkodliwych zachowań.

- Wczesne zachowania seksualne - jak zapobiegać oraz jak rozmawiać na trudne tematy z naszym dzieckiem.
- Niebezpieczne zachowania seksualne w sieci wśród młodzieży.
- Jak sobie radzić z przemocą w środowisku rodzinnym?
- Jakie konsekwencje prawne, może ponieść nasze dziecko z powodu stosowania przemocy?

Istnieje możliwość indywidualnych konsultacji ze specjalistami PPP w Rabce Zdroju.

Temat:

W JAKI SPOSÓB USTRZEC NASZE DZIECKO PRZED NARKOTYKAMI I INNYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI

Bardzo często rodzice uważają że ich dziecko jest idealne i nigdy nie sięgnie po narkotyki. Jeszcze do niedawna zażywanie narkotyków było problemem tylko dużych aglomeracji miejskich. Od kilku lat narkotyki stały się środkiem powszechnie dostępnym w małych miasteczkach i na wsiach. Łatwa dostępność, niska cena i poszerzenie się siatki dilerskiej poza duże miasta, spowodowało, że narkotyk coraz częściej zastępuje alkohol na imprezie czy dyskotecce. Bardzo często nie zdajemy sobie z tego sprawy i niejednokrotnie gdy podejmujemy interwencję, jest już za późno...

Tematyka warsztatów:

- Przedstawienie najmodniejszych narkotyków i innych dostępnych środków psychoaktywnych wśród młodzieży.
- Czym są i dlaczego są tak modne wśród młodych ludzi tzw. dopalacze?
- W jaki sposób działają środki odurzające?
- Jakie są objawy uzależnienia?
- Najczęstsze pułapki myślenia młodzieży sięgającej po raz pierwszy po narkotyk.
- Jak skutecznie zapobiegać inicjacji narkotykowej?
- Po czym rozpoznać że nasze dziecko sięga po środki odurzające?
- Co robić gdy znajdziemy u dziecka narkotyk?
- Jak uchronić dziecko przed narkotykami?
- Co robić gdy nasze dziecko zażyło lub też podejrzewamy że zażywa substancje psychoaktywne?
- Jak rozmawiać z dzieckiem oraz kiedy przeprowadzić test na obecność narkotyku, rodzicielsko - przyjacielskie kontakty z dzieckiem.

Kadra pedagogiczna

Seminarium warsztatowe dla nauczycieli

Temat:

JAK RADZIĆ SOBIE Z PRZEMOCĄ I ZACHOWANAMI AGRESYWNYMI W SZKOLE

Głównym celem naszych warsztatów jest uświadomienie sobie wagi problemu, a następnie zminimalizowanie tego zjawiska poprzez zdobycie lub uporządkowanie już posiadanej wiedzy na temat zachowań przemocowych, agresywnych i autoagresywnych. Poznanie praktycznych umiejętności przydatnych do rozwiązywania konkretnych problemów, również z punktu widzenia obowiązującego prawa.

Tematyka warsztatów:

- Omówienie przyczyn powstawania przemocy.
- Charakterystyka i omówienie podstawowych problemów wychowawczych takich m.in. jak: wagarowanie, picie alkoholu, palenie tytoniu, wczesna inicjacja seksualna, wybryki chuligańskie i zachowania przestępcze.
- Na czym polegają zachowania autoagresywne i po czym je rozpoznać. Omówienie problemu związanego z zaburzeniami odżywiania (m.in. anoreksja czy bulimia), postrzegania własnej sylwetki (np. bigoreksja, nałogowe korzystanie z solarium) czy innych szkodliwych zachowań.
- Kompromitujące filmy i zdjęcia o podłożu erotycznym - przemoc o szczególnym charakterze.
- Niebezpieczne zachowania seksualne w sieci wśród młodzieży.
- Jak skutecznie interweniować, czyli algorytm postępowania nauczyciela w przypadku wystąpienia przemocy wobec ucznia?
- Nauczyciel jak funkcjonariusz publiczny - co nam przysługuje ale też jakie mamy obowiązki.
- Konsekwencje prawne ucznia w związku ze stosowaniem przemocy.
- Charakterystyka ofiary przemocy, sprawcy oraz świadka.
- Jak rozpoznać, że uczeń może być ofiarą przemocy (fizycznej, psychicznej, seksualnej, przemocy przez zaniedbanie)?

- W jaki sposób możemy zapobiegać wszelkim niepożądanym zjawiskom występującym w szkole?

Temat:

PROBLEM NARKOTYKÓW I DOPALACZY W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Szkolne działania profilaktyczne powinny przede wszystkim na zapobieganiu problemom zanim one wystąpią, jednak nie powinniśmy zapominać, że szkolna profilaktyka może zetknąć się z sytuacją gdzie problem wystąpił już wcześniej. Powinniśmy nacisk kłaść nie tylko na profilaktykę pierwszorzędowną, ale także na to, aby we właściwym czasie dostrzec i odpowiednio zareagować, gdy uczeń sięga po środki odurzające. Prowadzone przez nas warsztaty miałyby na celu zapoznanie uczestników z powszechnie dostępnymi środkami odurzającymi (prezentacja atrap najczęściej używanych narkotyków). Omówienie sposobów działania i objawów związanych z używaniem narkotyków. Przybliżenie podstawowych wiadomości na temat używania środków psychoaktywnych. Świadomość zagrożenia lub istniejący problem pozwala na podjęcie wczesnej interwencji w stosunku do osób, które miały kontakt z narkotykiem lub są zagrożone takim kontaktem.

Tematyka warsztatów:

- Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami na temat środków odurzających. Podział i omówienie narkotyków najbardziej popularnych wśród młodzieży - prezentacja atrap i gadżetów narkomańskich
- Umiejętność rozpoznawania ucznia mogącego być pod wpływem środka odurzającego (zmiany zachowania, wyglądu, przyzwyczajień)
- Przyczyny zażywania narkotyków przez młodzież.
- Narkomania a przestępczość - jak prawo reaguje na problem narkomanii
- Omówienie podstawowych czynności nauczyciela (również jako funkcjonariusza publicznego) w przypadku gdy uczeń jest pod wpływem narkotyku lub jest w posiadaniu środka zabronionego
- Jak postąpić gdy na terenie szkoły znajdziemy substancję przypominającą wyglądem narkotyk
- Co robić by uczniowie nie sięgali po narkotyki
- Produkty typu dopalacze - zagrożenie czy nieszkodliwe środki
- Szkoły, dyskoteki, miejscowości turystyczne jako miejsca szczególnej aktywności dilerów.
- Młodzieżowa moda narkotykowa.
- Współpraca szkoły z organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości.

VI Organizacja zajęć

CZAS REALIZACJI

Realizacja programu następuje w trakcie roku szkolnego. Rozpoczęcie planowane jest na pierwszy semestr roku szkolnego 2010/2011, zakończenie na drugi semestr roku szkolnego 2010/2011.

MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Zajęcia będą miały charakter warsztatowo-treningowy z nadbudową teoretyczną. Będą odbywały się w szkołach, w salach uprzednio odpowiednio przygotowanych do tego typu zajęć, tzn. z odpowiednią ilością krzeseł ustawionych w kręgu i miejscem do działań terapeutycznych.

REALIZATORZY

Osobami odpowiedzialnymi za realizację programu będą pedagodzy szkolni przy współpracy z pracownikami PPP w Rabce - Zdroju oraz zaproszonymi specjalistami. Pracownicy PPP – pedagodzy i psycholodzy będą włączać się do podejmowanych działań w szkole według potrzeb zgłaszanych przez Dyrektora Szkoły.

METODY I FORMY PRACY

Program będzie realizowany przy zastosowaniu aktywizujących metod pracy:

dyskusje, praca w grupach, prelekcje, psychodramy, krótkie wykłady, zabawy integracyjne, zabawy edukacyjne, burza mózgów, zabawy plastyczne.

VII Planowane efekty programu

W wyniku zrealizowania przedstawionego projektu działań przewiduje się wyposażenie nauczycieli i rodziców w wiedzę na temat zagrożeń czyhających na młodego człowieka w obecnym świecie oraz umiejętności stopniowego, ale skutecznego im przeciwdziałania. Ponadto dorośli – w rozumieniu rodzice i specjaliści staną się koalicjantami szkoły w chronieniu dzieci i młodzieży przed szkodami wynikającymi z używania środków psychoaktywnych.

VIII Ewaluacja programu

Ocena realizacji programu nastąpi poprzez analizę wyników ankiet przeprowadzonych z pedagogami szkół oraz z rodzicami dzieci i młodzieży na temat skuteczności podjętych działań.

IX MATERIAŁY EDUKACYJNE dostarczające wiedzy na temat stosowania dopalaczy i ich niebezpiecznego wpływu na funkcjonowanie człowieka:

Strony internetowe:

www.kbpn.gov.pl

www.cinn.gov.pl

www.dopalaczeinfo.pl

www.narkomania.org.pl

www.wotuw.malopolska.pl

- ulotki dla rodziców opracowane przez Małopolski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008- 2013.
- **ulotki dla dorosłych** „Rodzice, bądźcie czujni!” (druga edycja) i „Czy wiecie o dopalaczach tyle, ile Wasze dzieci?” z instrukcjami opracowane przez Fundację Trzeźwy Umysł.

